

Izkušaj vsak dan račun na dolj in praznikov.
Issued daily except Sundays and holidays.

Uredniški in upravljalni prostori: 2837 S. Lawndale av.
Office of publication: 2837 So. Lawndale ave.
Telephone: Lawndale 4635.

LETO—YEAR XIV. Chicago, Ill., četrtek, 3. marca (March 3) 1921. STEV.—NUMBER 51.

KROJASKIM PODJETNIKOM PRED SLABA.

LE SE PEST PODJETNIKOV SE UPIRA PRIENANJU ORGA. NIZAOLJE.

Stavka krojaških delavcev je popolnoma demoralizirala podjetniške vrste.

New York, N. Y. — Navdušenje podjetnikov, ki so sklenili, da ne priznajo organizacije krojaških delavcev International Ladies Garment Workers, se je precej ohladilo, ko so opazili, kako se krčijo njih vrste. Pogodba ni podpisana samo še v sto delavnicah, med tem ko je veljavna za tisoč tri sto delavnic.

Samo po sebi se razume, da bo skupni odbor s trideset tisoč člani podpiral delavce, ki se stavkajo v delavnicah, v katerih ni podpisana pogodba. Če podjetniki niso mogli doseči nobenega uspeha, dokler so bile njih vrste solidne, je jasno kot beli dan, da se bodo zdaj morali podati. Lahko se še nekaj časa krčijo, končno bodo pa morali odnehati, če ne, se jim lahko pripeti, da skozi vso sezono ostanejo brez naročil.

Organizacija se vedno obdrži, va velike ljudske shode, na katerih so delavci popolnoma informirani o stavkovnem položaju, pa tudi na stavkovno stražo se vedno pohajajo v množici. Te dneve demonstracije so bodo vršile, dokler najtrmoglavejši podjetniki ne spoznajo svoje zmote in podpisajo pogodbo z organizacijo.

MOSKOVSKA VLADA ZAJNIKA DIVJE VESTI.

Pravljice o velikih revoltech in pobojih v Rusiji ostanejo pravljice.

New York, N. Y., 2. marca. — Tukajšnji zapiski ruske sovjetske vlade so prejeli brzojavno iz Moskve, datirano 28. februarja, ki se glasi, da so vsa poročila iz Helsinforssa, Rige in Kopenhaguna o "velikih revoltech in delavskih ter vojaških uporih" v Petrogradu, Moskvi, Kronštatu itd. izmišljena.

(Že teden dni prihajajo vesti o delavskih stavkah, vojaških uporih in krvavih bojih v Petrogradu in Moskvi. Ena vest je sporočila, da je Petrograd že padel v roke protirevolucionarjev, druga novina se pa glasi, da sta Lenin in Trocki pobegnula in topot na Krim! Brez humorja niso te kritične vesti.)

WILSON SE JE POSLOVIL.

Člani kabineta so se jokali na mračni seji.

Washington, D. C. — Wilsonov kabinet je imel danes svojo zadnjo sejo. Predsednik Wilson je imel poslovilni govor, ki je — kakor poročajo — tako ganil njegove tovariše, da so se jokali: Wilson je vsakemu posebej segel v roko in se zahvalil, ker so tako zvesto služili "njemu, domovini in človečanstvu." Mornariški tajnik Daniels, glavni poštari Burleson in tajnik za dežo J. B. Wilson, so edini, ki so služili vseh osem let Wilsonove administracije.

Po končani seji so tajniki s predsednikom na čelu zapustili kabinetno sobano, v katero se ne vrnejo nikdar več. Še jutri in petek dopoldne — in Wilsonove administracije je konec. Brezprimerno poglavje najvišjega letanja in najnižjega padeča v zgodovini Združenih držav bo zaključeno.

V SPRINGFIELDU, ILL., DOBE DELAVSKI DNEVNIK.

Springfield, Ill. — Tukaj je zbravalo šestdeset zastopnikov trideset delavskih strokovnih organizacij, ki so sklenili, da se prične izdajati delavski tiskovni in dnevnik. Delavska federacija v Springfieldu je obljubila pet sto dolarjev podpore. Predlagano je bilo, da se ustanovi tiskovna družba s 25 tisoč dolarji kapitala. Vsak strokovno organiziran delavec podpisuje delež za en dolar, delnice pa dobi strokovna organizacija.

ZAVEZNIKI NAPADEJO NEMČIJO SE TA TEDEN?

Nemci so ponudili eno sedminko zahtevane odškodnine; entente se smeje ponudbi.

ENTENTNI ULTIMAT NEMČIJI.

London, 2. marca. — Danes popoldne se je raznesla vest, da je vrhovni zavezniški svet sestavljen ultimatum, ki se dostavi nemškemu delegatu še danes ali najkasneje jutri. Ultimatum je kratko; ali sprejmete vse, kar zahtevamo, ali hočete, da vzamemo s silo? — Iz neuradnih virov se poroča, da se voditelji entente sklenili okupirati levi breg Rena in nemška pristanišča ter osvojiti nemška premogovna polja in vzeti v svojo upravo vse nemške carinarice.

London, 2. marca. — Nemčija je odgovorila ententi, da ne more plačati več kot približno 30 milijard zlatih mark vojne odškodnine (okrog sedem in pol milijarde dolarskih) in še ta vsota je negotovna, namreč da Nemčija dobi svobodne trgovske privilegije po vsej svetu, da Gornja Šlezija, kjer se kmalu vrši plebiscit, ostane nemška in da odpade dvajset odstotni davek na vnanjo nemško trgovino.

Tak je odgovor Nemčije zaveznikom, ki zahtevajo 266 milijard zlatih mark (54 milijard dolarjev) odškodnine brezpogojno. Čim so voditelji ententnih držav slišali nemške protipogojne, so zaključili, aje, poslali nemške delegate v njihov hotel in naznanili da o vprašanju odškodnine ne sme biti več govora. Danes se konferenca nadaljuje, toda brez Nemcev; navzoči so tudi vojaški eksperti in izdelan bo načrt za prisiljenje Nemčije na plačilo polne vsote določene odškodnine. Druga seja z Nemci se vrši jutri predpoldne in na tej seji bodo nemški delegate obveščeni o zaključku zaveznikov.

Jutri torej pride kritični moment, ki prinese dvojce: ali bodo Nemci kapitulirali in sprejeli vse, kar zahteva ententa, ali pa bodo poslani domov in marsikdo Foch dobil ukaz, da naj prične s pripravljenimi oroženimi demonstracijami proti Nemčiji. Kompromis je neverjeten. Francuzi se smejejo ponudbi Nemčije, in francoski militaristi komaj čakajo na invazijo.

Brian je dejal večerj popoldne, da vrhovni zavezniški svet ne odstopi niti za milimeter od svojega zaključka v Parizu. Nemčija mora plačati vse, bodisi zlepa ali zgrda.

Neki višji angleški uradnik je rekel, da Nemci nalašč predlagajo nizko odškodnino, samo da izkovejo agresivno akcijo entente. Ako sedanja nemška vlada sprejme zahteve zaveznikov, mora pasti; pozneje pa, ko pride oborožena sila, poročje berlinska vlada nemškemu ljudstvu: "Vidite, saj ne moremo nič storiti, podati se moramo."

POSTENI SO POSTENI, STEBRI DANAS-NJEGA SISTEMA.

BORZA JE IZKLUČILA TAK STEBER IZ SVOJE SREDE ZARADI KRIVICEGA TEHTANJA.

In tega "postenjaka" se toliko ni pekla vest, da bi se prišel zagovarjat na obtožbo.

Chicago, Ill. — Tukajšnja borza je izključila iz svoje arede Thomas W. Keelin, načelnika T. W. Keelin & Co., podpornika današnjega gospodarskega sistema, na obtožbo, da je dalj krivično mero. Obravnava je trajala tri ure in Keelin se ni zdelo vredno, da pride osebo k tako važni obravnavi.

Keelin pripada med žitne veletrgovce. Tržil je z žitom, kremo in premogom. V januarju je bil obtožen, da daje krivično mero pri tehtanju kreme s pomočjo dvojnega listkinega sistema. Pri tem so mu pomagali vozniki in delavci pri tehtnici. Če je odjemalec imel navado, da je sam še enkrat tehtal naročeno blego, so mu izročili listek, na katerem je bila zapisana prava teža. Kjer se pa odjemalec ni brigal za teko, so ga pa udarili od pet sto do štiri tisoč funtov. Taka mera je bila v navadi skozi dvajset let in je prinesla malenkostnega milijona dolarjev, ako ne še več.

Keelin je pred dvajsetimi leti prišel prodajati premog. Denarja ni imel, da si kupi konja in dovažal ga je sam na cizah. Zdi se, da je krivična mera precej pomagala, da je vrzel čez kmalu postar staro kario in si kupil novega konja in voz. Od tedaj je šlo hitro naprej in v nekaj letih je postal milijonar. Leta 1907 je postal član borze, kar dokazuje, da je hitro plezal v svoji karijeri navzgor. Danes ima Keelin premogovno skladišče, pa katerem se premog razklada s stroji.

In če vprašamo zagovornika današnjega gospodarskega sistema, kako je Keelin prišel do svojega premoženja, bodo dobili odgovor, da so mu njegova neumorna pridržanja, varčnost in tresnost pomagala, da je postal milijonar. Zanujeno bi bilo še izvedeti, če moč zabavja v cerkev in deli miloščino, ker bi potem lahko dognali, če imamo pred sabo perfektnega človeka sedanjega gospodarskega sistema.

TISKARSKI DELAVCI SO SE IZREKLI PROTI ZNIŽANJU MESEDE.

Chicago, Ill. — Tri tisoč članov tipografske unije št. 16 je glasovalo, da se naj predlože razsodišču tudi življenjski troški od 3. februarja 1919 naprej in ne samo znižanje meзде.

njenje, da je treba tretjati Nemčijo s topovi in bajonetmi. Nemški protipogojni so presenetili francoske uradne in diplomatske kroge, ki so pričakovali, da Berlin se ne bo dosti branil. Pariški buržoazni listi vpijejo, da ne sme biti besede več pri zeleni mizi — edino puška naj še govori.

Belgija je pripravljena sediti Franciji. General Magline, šef belgijskega generalnega štaba, je smel odpotoval v London. Tukajšnji belgijski krogi računajo, da bodo belgijske čete dobile nalogo, zasesti okrožje Essen-Duiseldorf. Zadržje tri dni je bilo 13.000 belgijskih vojakov na Porenskem ojačanju s dvema divizijama; Francozi imajo ob Renu 150.000 mož — večinoma zamorcev—in 200.000 v rezervi.

Coblentz, Nemčija, 2. marca. — Poveljniki ameriških čet pravijo, da bodo mirno sedeli na svojem mestu in ameriške čete se ne ganejo nikamor s okupirane ozemlja v slučaju, da se zavezniki šče prične pomikati preko premirovne meje.

PRISPEVKI ZA DELAVSKO STROKOVNO ORGANIZACIJO SE LAHKO ODRACUNJLJO OD DOHODKOV.

Milwaukee, Wis. — Tukajšnji davčni urad nazninja, da imajo strokovno organizirani delavci pravico odtegniti od svojih dohodkov prispevke za svojo strokovno organizacijo. Ta odlok, ki ni posebej specifičan v instrukcijah, ampak je prilepljen, bo prihranil strokovno organiziranim delavcem lep denar.

Organizirani delavci, ki so že izpolnili svojo davčno polo, a niso odtegnili teh prispevkov od svojih dohodkov, lahko vprašajo za povrnitev preveč vplačane davka v davčnem uradu.

RUSKI MENJŠEVIKI ODSOJAJO KERENSKIJA.

Ruski desničarji se ne strinjajo s programom "skupščine" v Parizu.

IMPERIALISTI SO VODILI SKUPŠČINO.

Berlin, 2. marca. — (Feder. Press.) — L. Martov in R. Abramovič sta v imenu ruske socialdemokratske stranke (menjševiki) obelodanila izjavo, s katero obsodita program Kerenskijevih pristavev, ki je bil sprejet v skupščini, vršeci se nedavno v Parizu. V tej skupščini so bili zbrani vodilni pristavci desnokrilnih socialnih revolucionarjev in ustavnih demokratov (kadetov).

Program pariške skupščine zahteva, da zavezniki ne smejo priznati sovjetske vlade niti identitit nikakršne kupčijske zveze z moskovskimi revolucionarji; dalje se glasi program, da velenilo ne smejo priznati samostojnih držav, ki so se odcepile od stare Rusije.

Martov in Abramovič, ki pravita, da sta nasprotna boljševikom, protestirata proti temu programu in trdita, da ga so najbrž diktirali ententni imperialisti. V njunem protestu izjavljata, da stranka menjševikov odločno stoji na stališču, da je priznanje sedanje sovjetske vlade in komercialna zveza Rusije z vnanjim svetom absolutno potrebna za gospodarsko rekonstrukcijo. Prijateljstvo in mir s sosednjimi državami sta neobhodno potrebna za vpostavljenje zdravih ekonomskih razmer; miru in prijateljstva pa ne bo, če jim bo Rusija zaukala neodvisnost.

Menjševiki končno izjavljajo, da sklepni pariške konference ne predstavljajo socialnega mnenja Rusije same niti volje ruskega ljudstva.

POGODBA MED VLADO IN ORGANIZACIJSKIM SKLENENJE NA AVSTRALIJU.

Sydney, Avstralija. — Vlada in delavske organizacije so sklenile pogodbo, veljavno za tri leta, ki se nanaša na ladjegradništvo. V detajlih določa pogodba, da se delo ne pretrga skozi tri leta. Poselne določbe urejajo delo od kosa in nastavljenje nezaučenih delavcev. Vse spore rešuje razsodišče, kateremu predseduje član delavske stranke.

Mezda mora biti plačana, kot jo določa lestvica strokovno organiziranega delavstva. Delavci imajo pravico izvoliti svoje zastopnike in zastopnike v delavnicah, ki pazijo na delavske interese. Če so sprejeti zunanji delavci v ladjedelnice, tedaj morajo prejemati ravno tako visoko mezdno kot drugi delavci. Priganjanje delavcev k delu ni dovoljeno.

VREME.

Chicago in okolica: V petek jasno in hladno. Lahki severni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 56, najnižja 47. Sonce izide ob 6:23, zaide ob 5:40.

AMERIKA SE JE VRNILA V NORMALNE CASE.

ALI SE MOGOČE TO SE NI ZGODILO?

Sodeč po časnikarskih vesteh v velikih dnevnikih, so rane vojne že zdavne zaceljene.

Chicago, Ill. — Če človek prične velebizniški dnevnik v roke in pregleda vesti, tedaj se mu zdi, da so rane svetovne vojne že zdavne zaceljene, ker take vesti so bile vsakdanja duševna hrana, ki so je prinašali velebizniški dnevniki pred izbruhom svetovne vojne.

V dokaz naj služi zbirka vesti, s katerimi velebizniški dnevniki muči svoje "bravce."

"Aquitania" je ravnokar priplula v newyorški pristan z odličnimi pasničji v njenih kabinah. Manchesterka vojvodinja je prišla na oddih po vtrudljivi londonski sezoni v družbi mrs. Vanderbiltove. — Lord Queensborough je zelo utrujen na svojem potu na Palm Beach reklet, da so angleške banke uvedle največjo vrednost in so tako prebile finančni vihar. Edino Irei delajo še zrago, toda boj se bo vršil do britkega konca.

Alfred Sze, novi kitajski poslanik v Združenih državah, izjavlja, da je bila njegova želja že od nekdaj, da zastopa svojo domovino v Washingtonu, da bo njegova zadača kultivirati tradicionalno prijateljstvo med obema deželama. Boris Bakhmetjev, minister za zunanje zadeve Kerenskijeve vlade, je rekel vračajoč se iz "ruske ustavodajne skupščine" v Parizu, da povsed v Evropi prevladuje mnenje, da mora Rusija izravnati s svojo zadevo.

Charles Kurzman, ekspert v modnih zadevah, je rekel, da bodo ženaka krija zaradi papeževine prizadevanja sponzlorji zopet daljša bluze pa tesnejše in višje za vratom.

H. Deguis, ravnatelj hotela Crillon, v katerem je prebival predsednik za časa pariške mirovne konference, je rekel, da francoska vlada želi uvesti "zdravstveni" davek za vse tujce, dokler bivajo v Parizu, ki naj bo enak zdravstvenemu davku v zdravilišču.

E. H. Green, zastopnik največje tovarne za izdelovanje klobukov v Italiji, je izjavil, da na Dunaju ni mogel dobiti prostora v hotelih, ker so prenapolnjeni z ogrskimi begunci, ki beže pred belim terorjem.

Velika godba je pozdravila generala Bramwell Bootha, načelnika "Izveličavne armade."

Sam je dospel sir Frederick Eley, dobro poznan londonski bankir, da konfirira z ameriškim bankirji o oživljenju potlačenih evropskih financ.

George H. Doran, založnik knjig, se je vrnil iz Evrope z naznanilom, da kmalu predloži javnosti "Svetovno zgodovino" v sedmih knjigah.

Taka kaka napolnjuje strani velebizniških dnevnikov. Naši editotajski naj nam oprostite, če smo jim vzeli malo časa s takimi vestmi, da jim dokažemo kakšno duševno kašo kuhajo velebizniški šmokavzarji.

In če bi bile te vesti tako na kratko povedane, kot smo jih približali mi, bi se ne bilo tako hudo. Ali take maruje vsi zavzemajo po cele strani, med tem ko za važne dogodke, ki se tlejo ljudske usode, ni prostora.

ZMAGA KROJASKIM POMOČNIKOV V MINNEAPOLISU.

Minneapolis, Minn. — Palace Clothing kompanija je podpisala novo pogodbo z organizacijo krojaških pomočnikov, po kateri se poviša mezda za pet odstotkov. Ker je ta kompanija podpisala pogodbo z organizacijo, bodo tudi druge kompanije kmalu spoznale svojo zmoto in podpisale pogodbo z organizacijo.

PREDSEDNIŠKE VOLITVE SO STALE STARI STRANKI MILJONE DOLARJEV.

Washington, D. C. — Senator Kenyon, predsednik odseka, ki je preiskaval dohodke in izdatke predsedniških aspirantov pri zadnjih volitvah, je poročal te dni, da sta republikanska in demokratska republika potrošili čez deset milijonov dolarjev za volitve. Natančna vsota je \$10.509.92. Republikanci so izdali osem milijonov, demokratje pa nekaj čez dva milijona dolarjev.

KRVOLITJE IN GENERALNA STAVKA V TRSTU.

Fašistična drhal je zopet pustila v Delavskem domu; ladjedelnica pri Sv. Marku v plamenu.

11 UBITIH, 100 RANJENIH IN 500 ARBITRIRANIH V FLORENCI.

Trst, 2. marca. — Večera je bila v Trstu proklamirana generalna stavka in protesta proti vladnemu fašističnemu drhalu, ki je v par tednih že drugič navallia v glavni stan socialistične stranke in opustošila vse, kar ji je prišlo pod roko. Postopje je bilo zaigano in docela uničeno.

Fašisti so napadli socialiste in komuniste in mučevalnja, ker je bil neki fašist večerj ubit, ko se je vračal iz Pulje, kjer so je udeležil nacionalističnih slavnosti valed anekdaje Primorja.

Divjimi fašističnim demonstracijam so sledili krvavi spopadi z delavci in komunisti, ki so se upirali vojakom. V veliki ladjedelnici Sv. Marka je bila bitka med delavci in vojakmi; ena oseba je bila ubita in mnogo ranjenih. Okrog 150 oseb je bilo aretiranih. Ladjedelnica je bila zaigana in škoda znaša 25 milijonov lir. Velika študentska oltja pri Sv. Savi je bila tudi zapaljena in še zdaj gori.

Florence, Italija, 2. marca. — V krvavi bitki med fašisti in socialisti ter komunisti, ki je divjala v ponedeljek popoldne v okolliu glavnega stana obeh delavskih strank, je bilo osem oseb ubitih, 50 ranjenih in 400 delavcev je bilo ujetih in vrženih v zapor. Vsega skupaj, odkar so izbruhnil izgrede v Florensi zadnji teden, je bilo ubitih 11 oseb, ranjenih okrog sto in čez 500 je artriranih.

Vojaške čete so večerj okupirale mesto in naredile mir. Tri dni so železničarji držali vojake proč od mesta s stavko in paralizo železniškega obrata. Čete so končno prišle v avtomobilih in peš in postavile strojnice ter lahke topove na vsa strategična mesta.

Izgrede so provocirali fašisti s svojimi sovinitističnimi proslavammi anekdaje Goriške, Trsta in Istre. Padla je bomba, ki je ubila karabinarja in ranila 12 oseb. Fašisti so takoj ubili nekega komuniste, češ da je on vrzel bombo. Delavci so nato razglasili generalno stavko v mestu. Fašisti so potem ubili voditelja železničarske organizacije in napadli glavni stan delavskih organizacij. Delavci so zabarikadirali poslopje in se branili s revolverji in ročnimi granatami. Bitka je trajala ves popoldne.

PREDSEDNIK POŠLJE ZBORNICI DETALJNAN RAČUN O PARIŠKIH STROŠKIH.

Washington, D. C. — Predsednik Wilson pošlje zbornici odgovor na resolucijo, v kateri je zbornica zahtevala detajliran račun od pariških stroškov, ki jih je pokrili iz vojnega sklada sto milijonov dolarjev.

Račun je bil izdelan v zakladniškem departamentu in v njem bodo zabeležene le splošne postavke. Departamentni uradniki pravijo, da manjše postavke ne lahko dobi zbornica od zakladniškega departamenta, če jih želi.

